

Dünya şöhrətli siyasetçi və dövlət xadimi Heydər Əliyevin ölkəmizə rəhbərlik etdiyi dövr ərzindəki fəaliyyəti Azərbaycanın iqtisadi, sosial və mədəni tərəqqisinə, xalqımızın firavənliliyi və xoşbəxtliyi, ölkəmizin dünya birliyində özünəməxsus layiqli yer tutması uğrunda mübarizəyə həsr edilmişdir. Ulu Öndər Heydər Əliyevin yüksək peşəkarlıqla işləyib hazırladığı milli dövlətçilik strategiyasının əsasında müstəqil Azərbaycanın iqtisadi qüdrətinin dirçəldilməsi, artırılması və möhkəmləndirilməsi dayanırdı.

Azərbaycanda dövlət quruculuğu, iqtisadi dırçalış, sosial-siyasi həyatda tərəqqi Ümummilli Lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycanı bir dövlət, xalqımızı isə bir millət kimi tarixin ağır və sərt sınaqlarından uğurla çıxarıb. Azərbaycan dövlətini dünya dövlətləri arasında irəli çıxaran, ölkəmizi parçalanmaq təhlükəsindən xilas edən, respublikamızın inkişafına möhkəm zəmin yaradın Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasi kursu nəticəsində, Azərbaycan özünün müstəqiliyinin sütunlarını möhkəmlətdi, onun dünyaya integrasiya olunmasına töhfələrini verdi.

Müstəsna xidmetləri ilə əbedilik qazanan Ümummilli Lider Heydər Əliyevin mənali həyat yolu, zəngin və çoxşaxəli irsi tükənməz xəzine, bir məktəbdır. Ötən illərə nəzər salarkən Azərbaycan xalqının öz müdrük liderinin rəhbərliyi ilə qazanmış olduğu mühüm tarixi nəqliyyətlərin hər birinin uğurlu gələcəyimizə hesablaşdırılmışını görərik. Bütün mənali həyatını öz xalqına bəxş etmiş Dahi Şəxsiyyət Heydər Əliyevin siyasi və dövlət xadimi kimi zəngin fəaliyyəti Azərbaycan xalqının tarixində dərin iz buraxaraq, əsl dövlət idarəciliyi məktəbinə əvvəlib. Bütün həyatı boyu həmişə xalqının yanında olan Heydər Əliyev 1990-ci ildə tördəlmiş 20 yanvar faciəsi zamanı Azərbaycan xalqına qarşı həyata keçirilən siyasetə etirazını bildirdi. Bu etiraz ona qarşı siyasi təqiblərin daha da şiddetlənməsinə səbəb oldu. Çətin və mürəkkəb dövrde Azərbaycana qayıdış xalqı ilə birlikdə olmaq istəyən Heydər Əliyev bütün çətinliklərə baxmayaraq, iradəsini ortaya qoyma və vətənə döndü. 1990-ci il iyulun 20-də Bakıya qayıdan Heydər Əliyev iki gün sonra Naxçıvana yola düşdü.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin Sədrliyi ilə 1990-ci il noyabrın 17-də Naxçıvanın Ali Məclisinin iclasında Muxtar Respublikanın adından "sovət socialist" sözlerinin götürülməsi, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin üçəngili, aypara və səkkizgəsli ulduz nişanlı bayrağının dövlət bayrağı kimi qəbul edilməsi və bu barədə Azərbaycan Parlamenti qarşısında qanunvericilik təşəbbüsü qaydasında məsələ qaldırılmışsa haqqında tarixi qərarlar qəbul edildi. Naxçıvanda həyata keçirilən demokratik tədbirlər bütün Azərbaycana nümunə oldu. 1991-ci il fevralın 5-də Azərbaycan SSR Ali Sovetinin sessiyası demokratik qüvvələrin tələbi ilə bir sərə tarixi qərarlar qəbul edildi. Dövlətin adı dəyişdirilərək "Azərbaycan Respublikası" adlandırıldı, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin bayrağı dövlət bayrağı kimi təsdiq olundu. 1991-ci il avqustun 26-dan Naxçıvan Muxtar Respublikası ərazisində Azərbaycan KP-nin fəaliyyəti dayandırıldı və onun bütün strukturları ləğv edildi.

1991-ci il sentyabrın 3-də Heydər Əliyev Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Sovetinin sədri seçildi. Muxtar Respublikanın düşmən hücumundan və sosial-iqtisadi böhrəndən xilası istiqamətində mühüm qərarlar qəbul edən dahi rəhbər digər tərəfdən Azərbaycanı müstəqil, xalqımızı firavan görmək istəyirdi. Görkəmli dövlət xadimi xalqının ən ağır günlerində onun yanında olmaq üçün 1990-ci il iyul ayında Naxçıvana gəldi. Həmin vaxt Muxtar Respublikası son dərəcə ağır şəraitdə yaşayırı. Bir tərəfdən iqtisadiyyat iflic olmuş, əhalinin maddi durumu dözlənməz həddə çatmışdır. Digər tərəfdən, ermənilərin hücumları və Naxçıvanın blokada vəzifəyində yaşaması ictimai-siyasi gərginliyi daha da mürəkkəbəşdirmişdir. Bele bir vaxtda Ulu Öndərin Naxçıvana gələməsi xalqın əsl nücatına çevrildi, xalq Onun təmsilində böyük xilaskarını tapdı. Əlbətə ki, təkcə Naxçıvan yox, bütövlükde, Azərbaycan. Naxçıvanda siyasi fəaliyyət göstərdiyi müd-

Qurtuluşa gedən yolun başlanğıcı

dətədə həm də Azərbaycanın müstəqil, demokratik, dünyəvi dövlət kimi güclənməsi, inkişaf etməsi üçün mühüm siyasi və ideoloji amilə əvvəlib. Bütün həyatı boyu həmişə xalqının yanında olan Heydər Əliyev 1990-ci ildə tördəlmiş 20 yanvar faciəsi zamanı Azərbaycan xalqına qarşı həyata keçirilən siyasetə etirazını bildirdi. Bu etiraz ona qarşı siyasi təqiblərin daha da şiddetlənməsinə səbəb oldu. Çətin və mürəkkəb dövrde Azərbaycana qayıdış xalqı ilə birlikdə olmaq istəyən Heydər Əliyev bütün çətinliklərə baxmayaraq, iradəsini ortaya qoyma və vətənə döndü. 1990-ci il iyulun 20-də Bakıya qayıdan Heydər Əliyev iki gün sonra Naxçıvana yola düşdü.

SAĞLAM İDEOLOGİYAYA ƏSASLANAN BİRLİK

Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin Ali Məclisin Sədri olarkən dünya azərbaycanlıları bir ideya ətrafında - Vətənə və xalqa xidmət uğrunda birləşməyə səsləməsi də bu istəkdən, bu arzudan irəli gəldi. Cənubi xalq arasında sağlam ideologiyaya əsaslanan birləşmədən, ölkəni dəsənəkli bələlərdən qurtarmaq və inkişaf yoluna çıxarmaq mümkün deyildi. 1991-ci il dekabrın 16-da Ali Məclis tərəfindən "31 Dekabr Dünya Azərbaycan Türklerinin Həmərlik və Birlik Günü haqqında" Qərarın qəbul edilməsi, bu mənəda, xüsusi əhəmiyyətə malikdir.

Ulu Öndər həmin dövrde xarici iqtisadi əlaqələrin qurulması sahəsində də mühüm addımlar atıb, 1992-ci ildə qonşu Türkiye Cümhuriyyətinə və İran İslam Respublikasına səfərlər edib, keçirilən görüşlərdə iqtisadi sahədə əməkdaşlığı dair protokollar imzalayıb. Nəticədə hər iki dövlət iqtisadi, mədəni, təhsil və digər sahələrdə qarşılıqlı münasibətlər qurulub. Muxtar Respublikanın dağlımış iqtisadiyyatının, xüsusiələ də kənd təsərrüfatının dirçəldilmesi istiqamətində tədbirlərin həyata keçirilməsi də görkəmli dövlət xadiminin diqqət mərkəzində olub. Ali Məclisin 1992-ci il aprelin 6-da keçirilən sessiyasında "Naxçıvan Muxtar Respublikasında zərərlə işləyən kolxoz və sovxozi haqqında" və "Rentabelli işləyən kolxoz və sovxozi haqqında" iqtisadi mal-qarasının özəlləşdirilməsi barədə təklifler haqqında" qərarlar qəbul edilib, bu islahatlar aqrar bölmədə irolileyişlərə səbəb olub.

MÜSTƏQİL AZƏRBAYCANIN ƏN QÜDRƏTLİ PARTİYASI

Müstəqil Azərbaycanın Qurucusu Heydər Əliyev ən yeni tariximizin çətin anlarından şərəfə çıxaraq, müstəqilliyimizin gerçəkləşməsində və ictimai-siyasi həyatımızın bütün istiqamətləri üzrə inkişafın təmin edilməsində q-

rant rolunu oynadı. Ölkəmizin ictimai-siyasi həyatı, gələcəyi üçün daha mühüm bir hadisə 1992-ci il noyabrın 21-də yenə də Naxçıvanda baş verib: müstəqil Azərbaycanın ən qüdrətli partiyası olan Yeni Azərbaycan Partiyası yaradılıb. Azərbaycanın gələcəyinin tehlükə qarşısında qaldığı, dövlətimizin taleyinin həll olunduğu bir dövrde yaranan Yeni Azərbaycan Partiyası milli dövlətçiliyimizin inkişafı üçün son dərəcə əhəmiyyətli olan yeni tarixi mərəhələnin əsasını qoyub. Güclü sosial bazası, gerçəkləyə əsaslanan programı, ən önemli isə Ulu Öndər Heydər Əliyev kimi lideri olan Yeni Azərbaycan Partiyasının siyasi səhnəyə çıxməsi iyirminci əsr Azərbaycan tarixinin mühüm hadisəsi idi.

Qeyd edək ki, Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılması Azərbaycan dövlətçiliyinin formallaşması prosesine təsirini göstərdi. YAP yaranandan, Azərbaycanın siyasi həyatında özünəməxsus rola malik olan təşkilat kimi qəbul edildi. Bunun da əsas səbəbi o idi ki, partiyanın rəhbərliyində Ulu Öndər Heydər Əliyev kimi Azərbaycan xalqının böyük hörmət və inam beslədiyi Dahi Şəxsiyyət dayanırdı. YAP Azərbaycan dövlətinin müstəqilliyinin qorunub-saxlanılmasında və dövlətçiliyimizin inkişaf etdirilməsində müstəsna xidmətləri olan siyasi təşkilata çevrildi.

ÜMÜMBƏŞƏRİ DƏYƏRLƏR ƏSASINDA QURULAN DEMOKRATİK BİR CƏMIYYƏT

"Biz Azərbaycanda demokratik respublika, vətəndaş cəmiyyəti quraraq, sivilizasiyalara rəsədi cəmiyyət uğrunda mübarizə apararaq, ümumi dünyəvi, bəşəri dəyərlərin hamisində istifadə etməliyik. Biz çalışmalıyıq ki, Azərbaycan uzun illərdən sonra, ilk dəfə müstəqilliyini alıdan sonra bütün dünyaya öz tarixi nəqliyyətini, milli ənənələrini nümayiş etdirə bilin. Güman edirəm ki, Azərbaycan xalqının bu barədə həm tarixi, həm müasir potensialı oludurca böyükdür. Bunların hamisində istifadə olunarsa, Azərbaycan həm tam müstəqil dövlət olacaq, həm də bizim cəmiyyətimiz tam demokratik, hüquqi, ümuməşərəli dəyərlər əsasında qurulan demokratik bir cəmiyyət olacaqdır", - deyə Azərbaycanın Ulu Öndəri bildirmişdir.

Heydər Əliyevin 1993-cü ildə Azərbaycan rəhbərliyinə qayıdışı ilə ölkənin ictimai-siyasi,

sosial, iqtisadi, elmi-mədəni həyatında, bəyənəlxalq əlaqələrində əsaslı dönüş yarandı. Elmi əsaslarla bəyənəlxalq norma və prinsiplər uyğun müstəqil dövlət quruculuğu prosesi başlandı. Milli Ordu formalasdı, torpaqlarımızın müdafiə olunması ilə bağlı mühüm addımlar atıldı. Ateşkəsə nail olmaq üçün bütün siyasi və diplomatik vasitələr işə salındı və bunun nəticəsində 1994-cü ilin mayında atəşkəsə nail olundu. Azərbaycan dövlətinin əsasında 1994-cü ilin mayında atəşkəsə nail olundu. Azərbaycan dövlətinin müstəqilliyinin sütunlarını möhkəmlədi, onun dünyaya integrasiya olunmasına töhfələrini verdi. Şöhrətli siyasetçi və dövlət xadimi Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycanın müstəqilliyinin sütunlarını möhkəmlədi, onun dünyaya integrasiya olunmasına töhfələrini verdi. Şöhrətli siyasetçi və dövlət xadimi Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycanın müstəqilliyinin sütunlarını möhkəmlədi, onun dünyaya integrasiya olunmasına töhfələrini verdi. Əgər respublikada ictimai-siyasi sabitlik olmasa, sağlam ictimai-siyasi mühit olmasa, heç bir sosial-iqtisadi programdan, yaxud problemlərin həll edilməsindən səhəbat gedə bilməz", - deyir di Heydər Əliyev.

Dahi Öndər Heydər Əliyevin müəllifi olduğunu 1994-cü ilin 20 sentyabrında nehəng neft müqaviləsi - "Əşrin müqaviləsi" imzalandı. Ölkənin sənaye ölkəsinə çevriləsində, hərbi potensialının güclənməsində, kadr potensialının hazırlanmasında və s. proseslərdə uğurlar müşayiət olundu və bütün sahələrdə dönüş yarandı. Büyük Şəxsiyyət Heydər Əliyevin siyasi kursu nəticəsində, Azərbaycanın dünyaya integrasiya olunmasına töhfələrini verdi. 1995-ci ildə müstəqil Azərbaycanın ilk parlamentinə keçirilən seçkilər isə, dövlət müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsi prosesinin hüquqi bazasının yaradılmasına daha geniş imkanlar yaradı.

Bu gün ölkəmizdə Ümummilli Liderin əsasını qoymuş siyasetin Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsi nəticəsində, Azərbaycan uğurla inkişaf edir. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən davamlı islahatlar sayesində Azərbaycan özünün iqtisadi müstəqilliyinin təmin olunması yolunda inamlı addımlar atıb. Hər bir ölkənin inkişafında əsas rol oynayan sabitliyin möhkəmlənməsi əsasında Azərbaycanda iqtisadi imkanların genişlənməsi üçün biri-birindən əhəmiyyətli layihələrin icrası sürətləndirilir. Müəkəmməl texnologiyamız, döyüş ruhumuzun yüksəkliyi, xalq-iqtidar birlüyü, həmərlik Azərbaycanın Zəfər tarixini yazdı. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə işğaldan azad olmuş ərazilərimizdə sürəti yenidənqurma və bərpə işləri həyata keçirilməkdədir. 30 ilə yaxın dövr ərzində xarabazara çevrilmiş torpaqlarımız bu gün yenidən qurulur və böyük canlanma müşahidə olunmadı. Bu ərazilərdə ermənilər tərəfindən aparılan şumla əməliyyatı neçə əsrlik tarixi olan ölkənin yeraldı və yerüstü sərvətlərinə qarşı yeridilən siyasi taktikadır. Bütün bunlara baxmayaraq, Azərbaycan dağıdılmış, talan edilmiş məkanları bərpə edərək, infrastruktur layihələri reallaşdırılır.

Bu gün Azərbaycan regionun, Avropanın və ümumilikdə, dünya ölkələrinin enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində xüsusi əhəmiyyət kəsb edən bir ölkəyə çevrilmişdir. Beynəlxalq təşkilatlar regiondakı bütün layihələrdə Azərbaycanın mövqeyini nəzərə alırlar. Ötən dövrə uğurlu inkişaf tarixini yaşıyan Azərbaycanda həyata keçirilən kompleks islahatlar, geniş quruculuq işləri və yaradılan güclü iqtisadiyyat Azərbaycanın əsas inkişaf göstəriciləridir.

Müstəqil Azərbaycanın bütün sahələrdə qazandığı möhtəşəm nəqliyyətlər Ulu Öndər Heydər Əliyev ideyalarının tentənəsi və milli tariximizin şanlı səhifələridir.

Zümrüd BAYRAMOVA